

υγρόν τι μελωδες, γλυκὸν, καὶ ἀρωματικόν, ἐλκύον τὰς μελίσσας, τὰς φυγὰς, καὶ ἄλλα μυρία ἔντομα, οἱ στήμονες οὗτοι ἐρεθίζονται ἀπὸ τὰ εἰσπερχόμενα ταῦτα ζώφρια, τελοῦσι τὴν λειτουργίαν των ἀσφαλέστερα. Τὸ περιέργον τοῦτο φαινόμενον δύναται τις νὰ ἴδῃ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος τῆς Ἀττικῆς θλαστάουσαν Βερβερίδα (Berberis Cretica) καὶ εἰς ἕλα τὰ ἄλλα εἶδη τοῦ αὐτοῦ γένους.

Εἰς ἄλλα πάλιν ἄνθη, ἡ κίνητις αὕτη τῶν στημόνων γίνεται αὐτόματος· εἰς τὸ κοινὸν Πήγχνον (Ruta graveolens) ἔπου οἱ στήμονες τῶν ἀνθῶν εἶναι 8 τὸν ἀριθμὸν, ἕκαστος αὐτῶν κατὰ σειράν κλίνει πρὸς τὸ στίγμα, κενώνει τὴν γύριν του, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνορθοῦται.

Οὐχὶ δὲ μόνον οἱ στήμονες κινεῖται πρὸς τὰ στίγματα, ἀλλὰ καὶ οἱ στύλοι πολλάκις ἀνακίνησι τοὺς στήμονας. Εἰς ἓν κληματώδες καὶ ἀναβρῆχόμενον φυτὸν, ἀπαντώμενον συχνάκις εἰς τοὺς περὶ τὰς Ἀθήνας κήπους, καὶ τὸ ἐποῖον Τουρκοθαρβαριστὶ Τζάρκαμλεῖ καλοῦσιν, ἐπιστημονικῶς δὲ Passiflora caerulea (παθωνθὲς τὸ κυκνοῦν) οἱ τρεῖς στύλοι τῶν ἀνθῶν αὐτοῦ, πολὺ μαγυλῆτεροι τῶν στημόνων, κυρτοῦνται καὶ κύπτουσι πρὸς τοὺς ἀνθήρας, καὶ τότε ἀνορθοῦνται, ἔταν πληρωθῶσι γύρωις.

Ἀλλὰ, θέλουσιν εἶπει οἱ ἀναγνώσται μας, σὺ διήρησας τὰ ἄνθη εἰς ἐρμαρρόδιτα, μονόοικα, καὶ δίοικα, ὅσα δὲ μέχρι τοῦδε μᾶς ἐξήτεας ἐφαρμόζονται μόνον εἰς τὰ πρῶτα· ὅ, που τὰ ἄββρα καὶ θήλεκ ὄργανα εὐρίσκονται πλησίον ἀλλήλων, ἔντος μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς σπεράνης· πῶς γίνεται ἡ γονιμοποίησις εἰς τὰ μονόοικα, ὅ, που τὰ γεννητικὰ αὐτῶν ὄργανα εἶναι κειχωρισμένα, καὶ τὸ ἓν μακρὰν τοῦ ἄλλου; πῶς τελεῖται εἰς δίοικα, τῶν ὁποίων τὰ ἄββρα ζῶσι πολλάκις λεύγας τινὰς μακρὰν τῶν θηλέων;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη δὲν εἶναι δι' ἡμᾶς ἀπροσδόκητος, καὶ ἰδοὺ λύωμεν τὴν ἀπορίαν τοῦ ἀναγνώστου μας.

Ἡ μεγάλη φύσις ἐπρόβλεψε διὰ πάντα αὕτη ἐξομυλῶναι πᾶσαν δυσκολίαν, καὶ ἀναπληροῦν πᾶσαν ἐλλείψιν. Καὶ ἔνν πολλάκις καταπληκτικῶν τινῶν ἀποτελεσμάτων αἱ αἰτίαι δὲν εἶναι γνωσταί, τοῦτο συμβαίνει, διότι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἀκόμη δὲν ἐξέθουεν εἰς τὴν οἰστορικὴν ἔρευναν τῶν φαινομένων. Ὅταν ὅμως θηλήθη τις νὰ ἀναγνώσῃ τὸ μέγα βιβλίον τῆς πλάσεως, ὅταν βελήθῃ νὰ συμβουλευθῇ τὴν Φύσιν, τὴν ἀλάθητον τὴν Πυθίαν, λύσι πᾶσαν ἀμφισβολίαν, καὶ πολλάκις θεωμᾶζει διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς λύσεως· εὐτυχῶς δὲ δὲν ἔχομεν οὕτε νὰ ἐξετάσωμεν πολὺ οὐδὲ νὰ σκεφθῶμεν διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην μας· ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσωμεν.

Ἡ γύρις λοιπὸν γονιμοποιεῖ τὰ θήλεκτῶν δικλίνων ἀνθῶν μετακομιζομένη διὰ τοῦ ἀέρος. Ἐπειδὴ δὲ συνήθως εἶναι ὡς λεπτοτάτη κόκκις, δύναται καὶ διὰ τῆς παραμικροτέρας αὔρας νὰ διατρέξῃ μεγάλη διαστήματα, καταθέτουσα τὴν ζωὴν ἔντος τῆς καρπῆς φύσεως ὀρισμένης ἀποθήκης. Καὶ ἐπειδὴ τὸ μέσον τῆς μετακομίσεως δὲν εἶναι τόσον ἀσφαλές, ἡ φύσις, ἐπρόκεισις τὰ ἄββρα τῶν διοίκων φυτῶν μὲ με-

γάλην πληθὺν ἀνθῶν, καὶ ἄνθησιν μακροβιωτέραν· διότι τὰ ἄββρα αὐτῶν ἄνθη, ἀνοῦσι πρῶτα, καὶ ἀπανθοῦσι τελευταία. Ἐκτός τούτου ἡ γύρις των εἶναι ἀφρονωτέρα ἀπὸ τὴν τῶν ἐρμαρρόδητων. Ἀναγκαίως λοιπὸν, καὶ διὰ τὸ διηγετικὸν καὶ μακρόβιον τῆς ἀνθήσεως, καὶ διὰ τὴν ἀφροσίαν τῆς γύρεως, αὕτη μετακομίζεται ὑπὸ τῶν ἀνέμων, καὶ γονιμοποιεῖ τὰ θήλεκτῶν ἀνθῶν, ἂν καὶ εὐρίσκονται μακρὰν.

Ἡ ποσότης τῆς ἐναερίως ταξειδεύουσης γύρεως εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστ' ἔδωκε πολλάκις αἰτίας τρέμου καὶ ἀνησυχίας· τὰ δὲ ἀκόλουθον συμβᾶν δύναται νὰ δώκῃ καθαρὰν ἰδέαν εἰς τὸν ἀναγνώστην μας περὶ τούτου. Εἰς τινὰ πόλιν τῆς Βυζαντίας πολλὰς λεύγας ἀπέχουσαν τῶν Ἀλπεων, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν συνέβη παράδοξον μεταωρολογικὸν φαινόμενον. Ἄφ' οὗ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐπνευσαν σφοδροὶ καὶ συνεχεῖς ἀνεμοὶ, διὰ μιᾶς ἐσκοτίσθη ἡ ἀτμοσφαῖρα, καὶ ἔνευ κρότου ἡ πατάγου ἤρξατο νὰ πίπτῃ ἐν εἰδει βροχῆς λεπτοτάτη τις κυτρίνη κόκκις. Τὸ φαινόμενον τοῦτο κατέπληξε τοὺς κατοίκους, τοσοῦτο μᾶλλον, ὅσον ἡ παράδοξος αὕτη βροχὴ εἶχαν ὁμοιότητα μὲ κόκιν θείου· ἀλλὰ λεπτομερεστέρως παρατηρήσεως γενομένης, εὐρήθη ὅτι ἡ ἐκ θείου αὕτη βροχὴ, δὲν ἦτον ὁμοία μὲ τὴν καταπετοῦσαν ἐπὶ τῶν Σαδῶμων καὶ Γομβόρων, ἀλλ' ἦτο γύρις ἀνθῶν μετακομιθεῖσα διὰ τῶν ἀνέμων, καὶ ἀναχωρήσασα πολλὰς λεύγας μακρὰν, ἀπὸ τὰ ἀπέριστα καὶ πυκνὰ δάση τῶν Ἀλπεων.

Ἐν ἄλλο ἀνάλογον φαινόμενον μαρτυροῦν τὴν μετακομίαν γονιμοποίησιν τῶν διοίκων φυτῶν, συνέβη εἰς Παρισίους. Εἰς τὸν Βοτανικὸν κήπον τῆς πολυταρχοῦ τούτης Πρωτεύουσος εὐρίσκειτο μία πιστακία (κοινῶς φιστικία Pistacia vera). Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ δένδρου εἶναι διοικόν, τὸ δὲ ἐν τῷ Βοτανικῷ κήπῳ τῶν Παρισίων εὐρεθὲν ἦτο θήλυ. Κατ' ἔτος ἐκαλύπτοντο οἱ κλάδοι του ἀπὸ πλουσίαν ἀνθησιν, ἀλλὰ τὰ ἄββρα ἄνθη ἔλιπον, καὶ κῆμία καρποφορία δὲν ἠκολούθη. Ἄφ' οὗ ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνέβη τὸ αὐτὸ, αἰτίας ἔν ἐαρ τὰ ἄνθη τοῦ δένδρου γονιμοποιήθησαν, καὶ ἀφθονοὶ θύσανοι καρπῶν ἐστεφάνωνταν τὰς κορυφὰς τῶν κλάδων του. Οἱ πάντες ἐξεπλάγησαν, ἀλλ' ὁ καθηγητὴς τῆς Βοτανικῆς Δεφονταίνος (Desfontaines) εἶπεν ὅτι ἀναμφιδόλως πρέπει νὰ ἦνθασαν εἰς τὰ περίεξ ἄββρα δένδρον τοῦ αὐτοῦ εἶδους, διότι τοιοῦτον δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ Βοτανικῷ κήπῳ. Ἐξετάσεως δὲ ἀκριβοῦς γενομένης, εὐρήθη ὅτι, κατ' ἕκαστον τὸ ἔτος ἦνθισε μία ἄββρα φιστικία διὰ πρώτην φοράν εἰς τὰ Παρισιανὰ περιχώρα 2 τοῦλάχιστον λεύγας μακρὰν τοῦ ἐν τῷ Βοτανικῷ κήπῳ δένδρου.

Οἱ Γεωπόνοι πολλάκις βοηθοῦσι τὴν φύσιν εἰς τὴν γονιμοποίησιν τῶν φυτῶν, καὶ ἀντὶ νὰ περιμείνωσι τὴν μετακομίαν τῆς γύρεως διὰ τοῦ ἀνέμου, γίνονται αὐτοὶ τὸ μέσον τῆς μετακομίσεως. Οὕτω λόγ· χάρ. οἱ Αἰγύπτιοι λαμβάνοντες κλάδους ἄββρων ἀνθῶν φοίνικος, τεινάσσουσιν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν θηλέων ἀνθῶν, καὶ εἶναι βεβαιότεροι περὶ τοῦ μεγαλύτερου ποσοῦ τῶν καρπῶν.

Τινὰ τῶν φυτῶν παρουσιάζουσι ἐν ἄλλο περιέργον φαινόμενον· ἐν ᾧ συνήθως ἔχουσιν ἀποτομενα τὸν